

Luku 4

Verotus - julkisen talouden perusta

Studeo kpl 4 tehtävät 1-7

Verot

- yhteiskunnan selkäranka

VEROHALLINNON KERÄÄMIÄ VEROJA JA MAKSUJA

TULOVERO

- Tuloveroa maksetaan sekä kunnalle (kunnallisvero) että valtiolle (valtion tulovero).

KUNNALLISVERO

- Kunnallisvero on kunnalle ansiotuloista maksettava tulovero. Kunnat vahvistavat vuosittain tuloveroprosenttinsa. Alin veroprosentti on 15,50 ja ylin 20,00.

VALTION TULOVERO

- Valtion tulovero on valtiolle ansiotuloista maksettava vero. Tuloveroasteikkolaki annetaan vuosittain. Veroprosentti on alimmillaan 8 %, suurimman tuloluokan tuloista se on 30 %.

KANSANELÄKEMAKSU

- Kansaneläkemaksu peritään ansiotuloista tuloveron yhteydessä. Verohallinto tilittää maksun edelleen Kansaneläkelaitokselle.

SAIRAUSSVAKUUTUSMAKSU

- Sairausvakuutusmaksu peritään ansiotuloista tuloveron yhteydessä. Verohallinto tilittää maksun edelleen Kansaneläkelaitokselle.

KIRKOLLISVERO

- Kirkollisvero peritään evankelisluterilaisen ja ortodoksisen kirkon jäsenten ansiotuloista. Verohallinto tilittää kirkollisveron seurakunnille. Kirkollisvero on seurakunnasta riippuen 1-2 %.

LÄHDEVERO

- Suomeen enintään kuudeksi kuukaudeksi tulevan ulkomaalaisen Suomesta saamasta tulosta peritään 35 prosenttia lähdeveroa. Palkanmaksaja perii lähdeveron ja tilittää sen valtiolle. Korkotulosta perittävä lähdevero on 28 prosenttia. Sen perii koron maksaja ja tilittää valtiolle.

ARVONLISÄVERO

- Arvonlisävero on kulutusvero, joka maksetaan tavaran tai palvelun hankinnan yhteydessä. Yrittäjä tilittää myyntinsä mukaisen arvonlisäveron valtiolle kuukausittain. Euroopan unionissa on yhdenmukainen arvonlisäverojärjestelmä. Yleinen arvonlisäveroprosentti Suomessa on 22.

YHTEISÖN TULOVERO

- Yhteisöjen tuloveroprosentti on 28. Verohallinto tilittää yhteisöjen tuloveron valtiolle, kunnille ja seurakunnille niille kuuluvien osuuksien mukaan.

METSÄNHOITOMAKSU

- Metsänhoitomaksu on metsän pinta-alan perusteella perittävä veronluonteinen maksu. Verohallinto tilittää metsänomistajalta perimänsä maksun edelleen metsänhoitoyhdistyksille.

PÄÄOMAVERO

- Pääomaveron on valtiolle pääomatuloista maksettava vero. Veroprosentti on 28.

KIINTEISTÖVERO

- Kiinteistövero on kiinteistön arvon perusteella kunnalle vuosittain suoritettava vero. Kiinteistöveroprosentit päättää kunnanvaltuusto.

PERINTÖVERO

- Perintöveroa maksetaan valtiolle 3 400 euron tai sitä suuremmasta perinnöstä. Perintövero määräytyy perityn omaisuuden arvon ja sukulaisuussuhteen perusteella.

LAHJAVERO

- Lahjaveron on valtiolle maksettava vero 3 400 euron suuruudesta tai sitä suuremmasta lahjasta tai ennakkoperinnöstä.

VARAINSIIRTOVERO

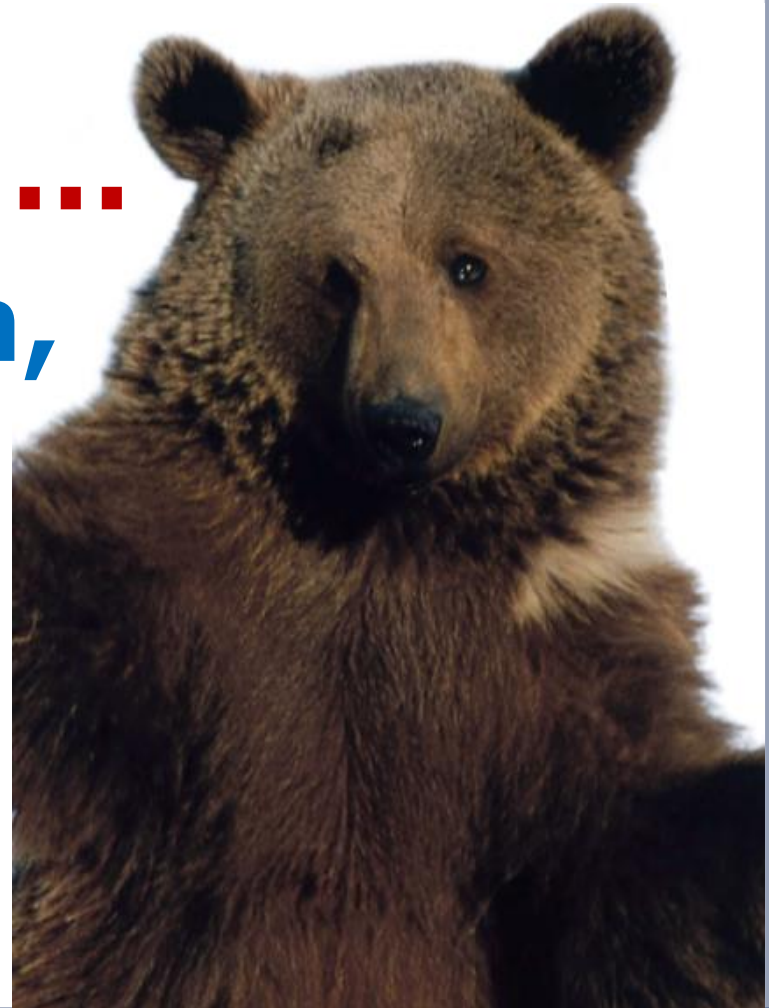
- Varainsiirtoveron on kiinteistön tai arvopaperien luovutuksesta valtiolle maksettava vero.

Oikeudenmukaisen verotuksen piirteitä

Miksi veroja?

Ennen vanhaan...

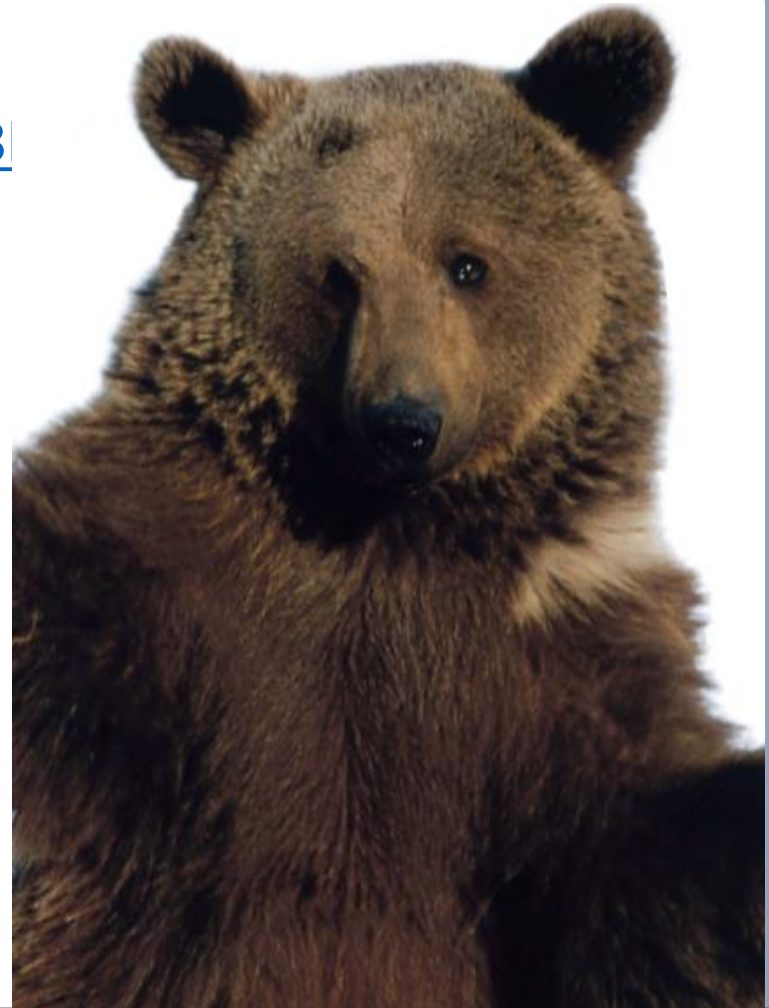
**Sotiin, hallintoon,
kuninkaille...**

Oikeudenmukaisen verotuksen piirteitä

**Katso animaatiota verotuksen
periaatteista (2 min)**

<https://www.youtube.com/watch?v=8CnVEpnU>

VEROTUS

Nyt: Studeo kpl 4. tehtävät (1-7) Forum2/Taloustieto: s. 80-91

1. Verotuksen tavoitteet

- a) T_____ kunnille ja valtiolle
- b) K_____ ohjaileminen
- c) T_____ säätely
- d) T_____ tasaaminen

2. Veroja maksetaan

- a) Tuloista ja varallisuudesta (= v_____ verot)
  - K_____ vero
  - T_____ vero
  - Y_____ vero
  - P_____ vero
  - K_____ vero
- b) Hyödykkeiden hinnoissa (= v_____ verot)
  - A_____ vero (=alv)
  - V_____ vero

3. Mitä tarkoittavat?

- a) Progressiivinen vero (esim.)
- b) **Tasavero (esim.)**
- c) Marginaalivero

4. Vertaile progressiivista veroa ja tasaveroa. Mitä hyvää ja huonoa kummastakin löytyy?

→ Tee "nelikenttä" -taulukko, esim

	progressiivinen verotus	tasavero
argumentteja puolesta		
argumentteja vastaan		

Tehtävä. Kokoa taulukkoon, progressiivisen verotuksen ja tasaverotuksen hyviä ja huonoja puolia.

	progressiivinen verotus	tasavero
argumentteja puolesta, hyvät puolet		
argumentteja vastaan, huonot puolet		

VEROTUS s. 77-79

1. Verotuksen tavoitteet

Tuloja	kunnille ja valtiolle
Kulutuksen	ohjaileminen
Talouden	säätely
Tuloerojen	tasaaminen

2. Veroja maksetaan

a) Tuloista ja varallisuudesta (= **välittömät**verot)

- K Kunnallisvero
- T Tulovero
- Y Yhteisövero
- P Pääomavero
- K Kiinteistövero

b) Hyödykkeiden hinnoissa (= **välilliset**verot)

- A Arvonlisävero (=alv)
- V Valmistevero

Verojen kaksi pääryhmää

1. välittömät verot

– palkka- ja tuloverot

- valtiolle, kunnille, srk:lle**

Välittömät verot

- **kunnallisvero** (8-10%): **kunnille**
- **valtion tulovero**: **valtiolle**
(progressio)
- **perintö- ja lahjaverot**: **valtiolle**
- **vero pääomatuloista** (30-33%):
valtiolle
- **kiinteistövero**: **kunnalle** (1-2%)
- **kirkollisvero**: **kirkolle** (n. 1,5%)

Välittömien verojen luonteiset maksut

- Työttömyysvakuutusmaksu 0,59 %
- Työntekijän eläkemaksut 7,15/8,65 %
- Sairausvakuutusmaksu 1,06 % sisältyy ennakonpidätysprosenttiin (peritään kunnallisveron ja valtion tuloveron yhteydessä)
- Päivärahamaksu 0,85%
- YLE-vero max. 160€
- Ne eivät ole virallisia veroja, mutta koska ne peritään palkasta kuten verotkin, niin niitä voi pitää veroluontoisina.

Verojen kaksi pääryhmää

1. välittömät verot

– palkka- ja tuloverot

- valtiolle, kunnille, srk:lle**

2. välilliset verot

– kulutusveroja

- kaikki valtiolle**

Välilliset verot = kulutusveroja

- **arvonlisävero**
- **valmisteverot**
  - **esim. tupakka, alkoholi ja polttoaineet**
- **leimaverot**
- **varainsiirtoverot**
- **auto- ja moottoripyörävero**
- **ympäristöverot**

Oikeudenmukaisen verotuksen piirteitä

- **Verotuksen tarkoitus on myös ohjata ihmisten käyttäytymistä.**
- <https://www.youtube.com/watch?v=coPxeg2WiH8>

Oluen hinta Suomen vähittäiskaupassa ja Tallinnan satamassa

ALKOHOLIVERO

55 %

11,93 €

ARVONLISÄVERO

19 %
4,18 €

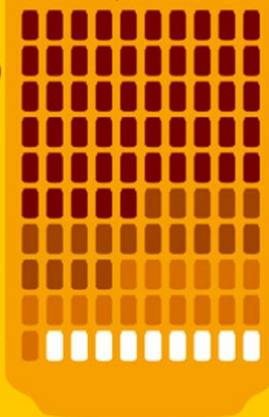
PANTTI

17 %
3,60 €

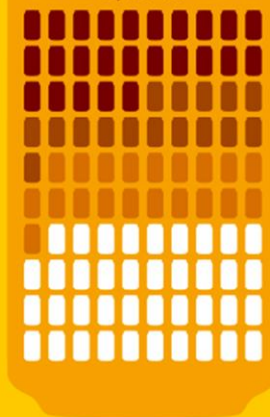
KAUPPA JA TEOLLISUUS

9 %
1,89 €

SUOMI: 21,60 €
Vähittäiskauppa 24 tlk,
4,7 til-%

VIRO: 11,90 €
Tallinnan satama 24 tlk,
5,2 til-%

ALKOHOLIVERO

25 %

2,97 €

ARVONLISÄVERO

16 %
2,00 €

PANTTI

20 %
2,40 €

KAUPPA JA TEOLLISUUS

39 %

4,63 €

HINTATIEDOT: Foodie.fi ja Viinaarannasta.com, haettu 25.8.2015, LÄHDE: Panimoliitto

- Miksi oluella on korkea valmistevero?
- Pohdi pitäisikö Suomen keventää oluen verotusta?

KOHTUUS KAIKESSA. VEROISSAKIN.

Olutverot EU-maissa 2017 €/litra, 4,7 til-%

Suomessa on EU-maiden ylivoimaisesti raskaimmin verotettu olut. Suomen valtiolle tämä on merkinnyt, että:

Yhteiskunta menettää vuodessa yli 300 miljoonan verotulot alkoholin rajakaupan vuoksi ulkomaille. Panimojuomia tuotiin rajakaupasta vuonna 2016 enemmän kuin koskaan.

Jokainen kotimainen alkoholiveron korotus on lisännyt rajakaupasta tuotujen juomien määrää. 2/3 Suomessa kulutetusta nelosoluesta haetaan muualta, lähinnä Viirosta.

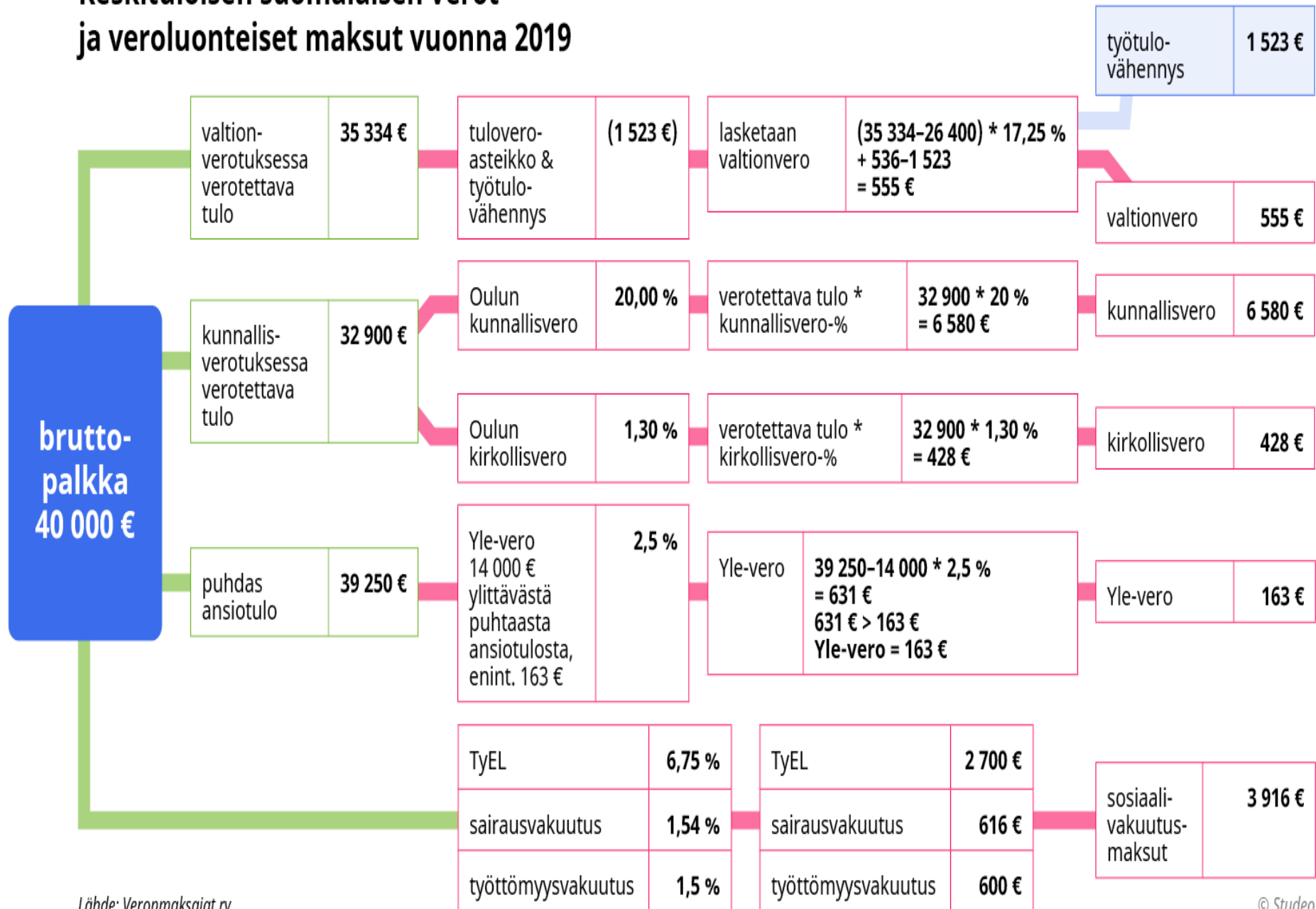
Viron olutveron taso jää tulevan korotuksen jälkeenkin vain noin puoleen Suomen olutverosta.

Lähde: THL Alkoholijuomien matkustajatuotto, Verohallinto Alkoholiliikkeen ja alkoholijuomaverotuslaitos, Valvira Alkoholiliikkeen, Estonia Tax and Customs Board

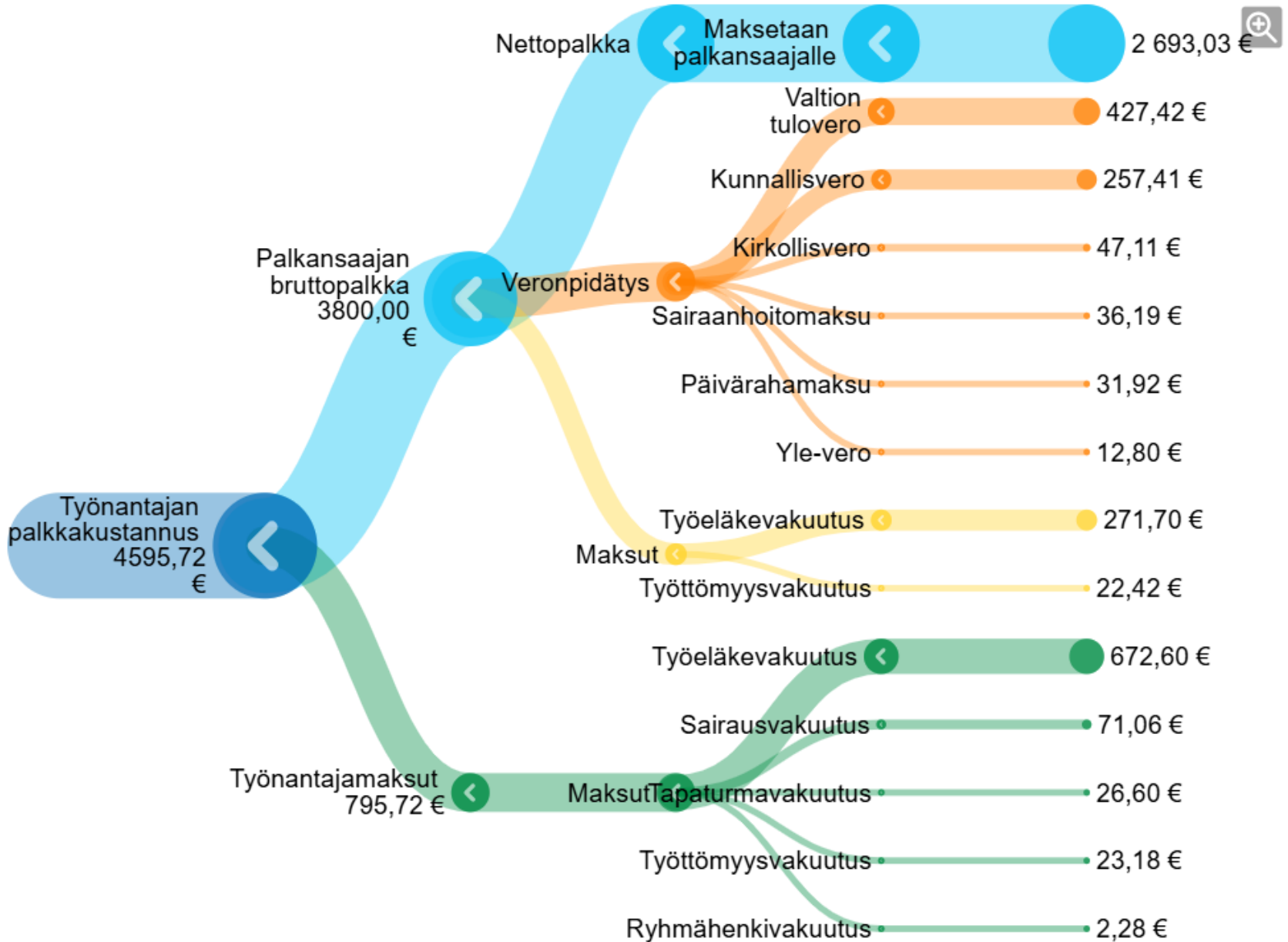
Lähde: European Commission Excise Duty Table ja Brewers of Europe

Keskituloisen suomalaisen verot ja veroluonteiset maksut vuonna 2019

Palkansaajan bruttopalkka 3 800 €/kk – työnantajan palkkakulu 4 596 €

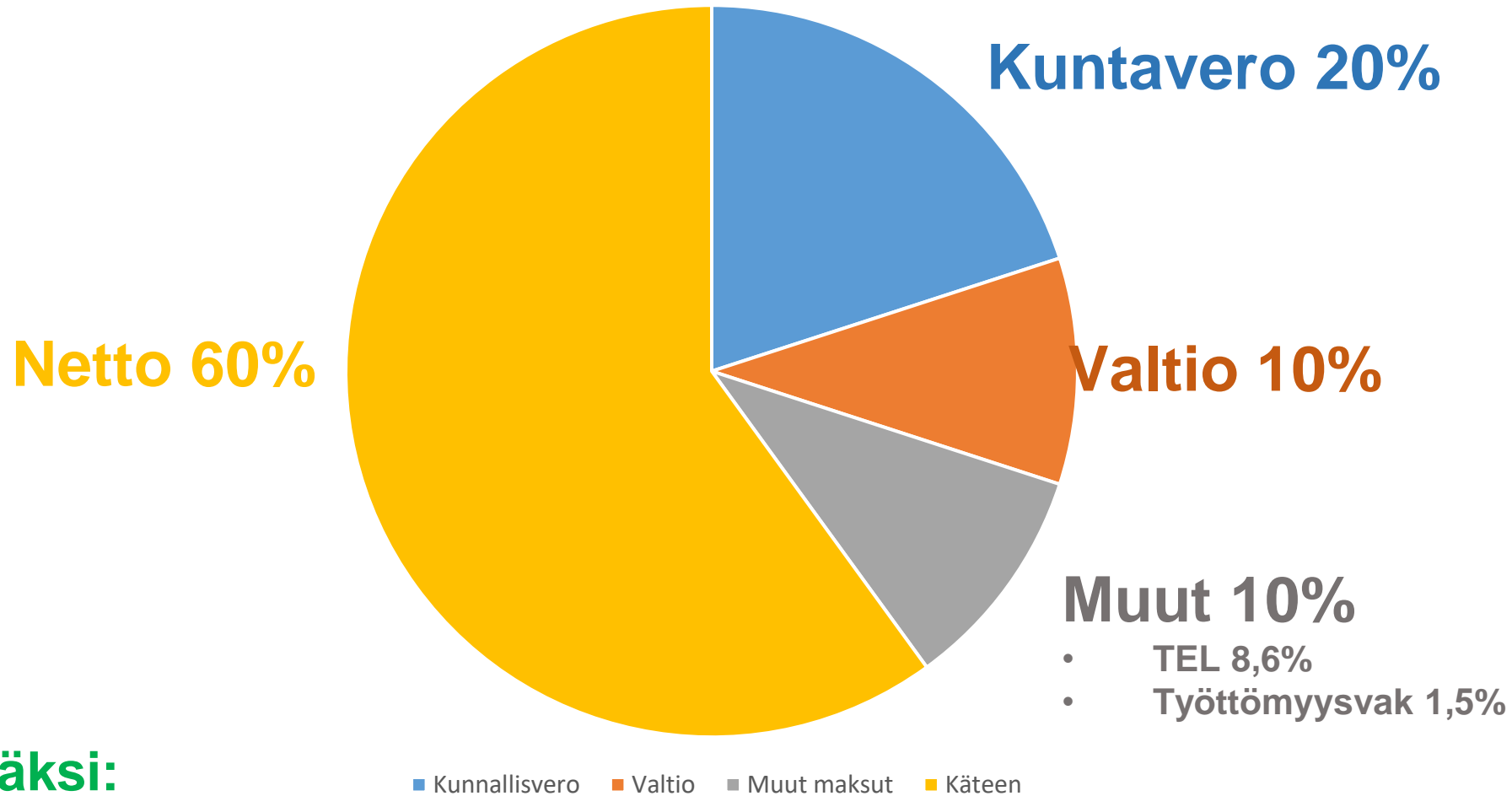

Vähennyksiä palkkaverotukseen:

- **Opintolainan korot**
- **Asuntolainan korot**
- **Tulonhankkimisvähennys**
  - **työvälineet, ammattiyhdistyksen jäsenmaksut yms.**
- **Työmatkat**
- **Huom! Muutokset tuloissa!**

Verojen jakaantuminen hyvätuloisella

Hyvätuloisen verotus, bruttotulot 100%

Lisäksi:

- Kirkollisvero 1-2%
- Kiinteistövero 0,5 -1,5%

[Miten Suomi käyttää maksamasi verot?](#)

Verojen jakaantuminen hyvätuloisella

Hyvätuloisen verotus, bruttotulot 100%

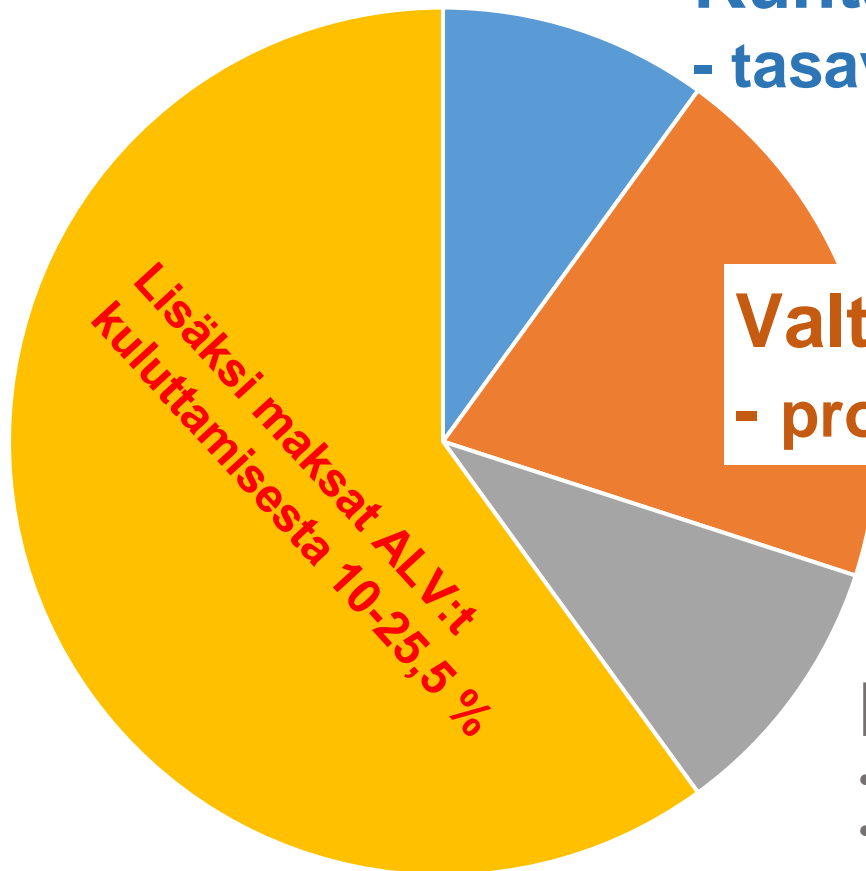
Kuntaverot 9%
- tasaverot

Valtio 21%
- progressiivinen

Muut 10%

- TEL 8,6%
- Työttömyysvak 1,5%

Netto 60%

■ Kunnallisvero ■ Valtio ■ Muut maksut ■ Käteen

Lisäksi:

- Kirkollisvero 1-2%
- Kiinteistövero 0,5 -1,5%

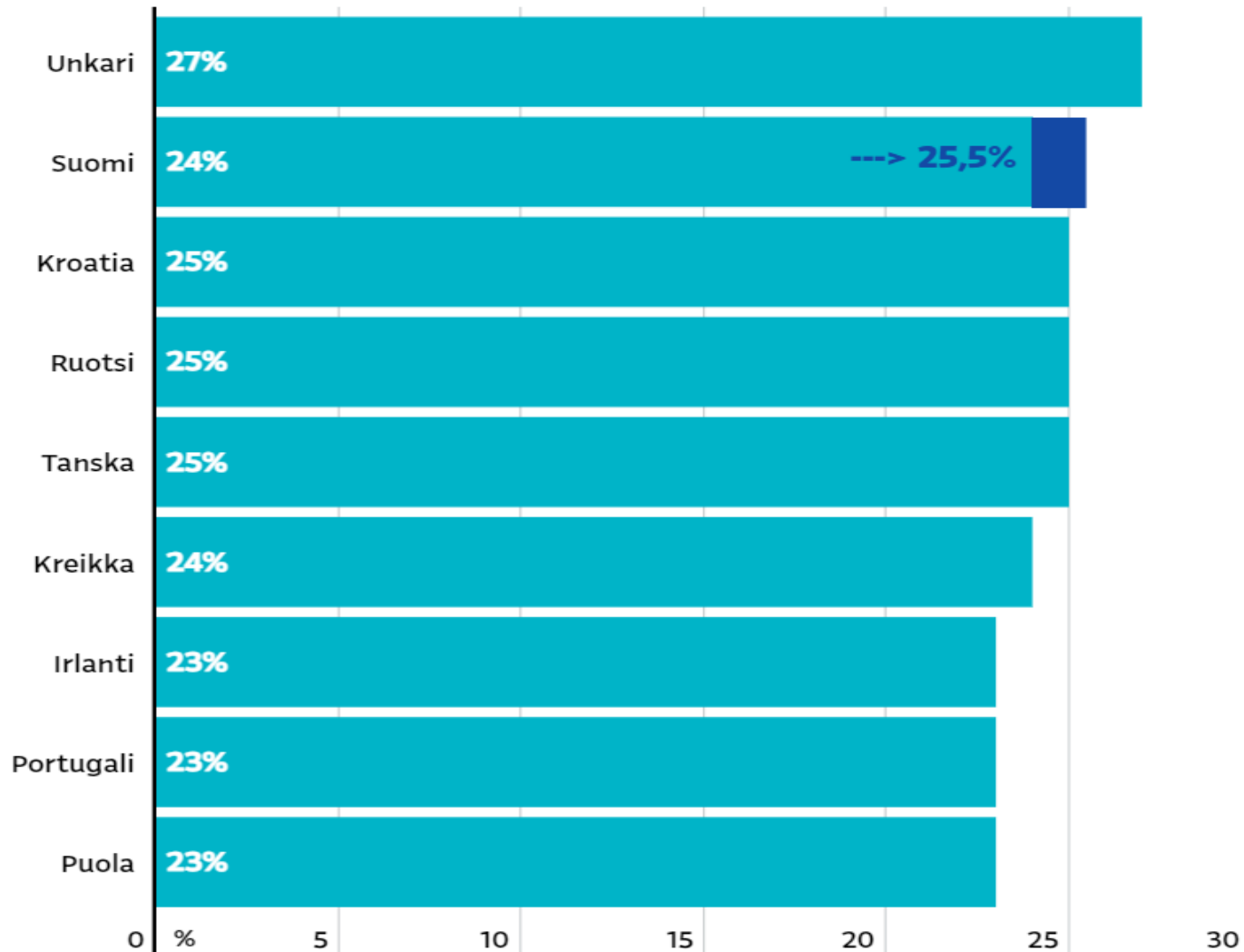
[Miten Suomi käyttää maksamasi verot?](#)

Uuden ALV:n vaikutus

- Muutos koskee vain 24% → 25,5%, ei alempia (10% ja 14%)
  - Useimmat palvelut ja tuotteet
  - Ei siis koske elintarvikkeita, liikuntaa ja matkailua
- Monet tuotteet nostetaan 10% → 14%
  - Esim. makeiset siirtyvät 14% → 25,5%
- Yleinen hintataso nousee 1,2%

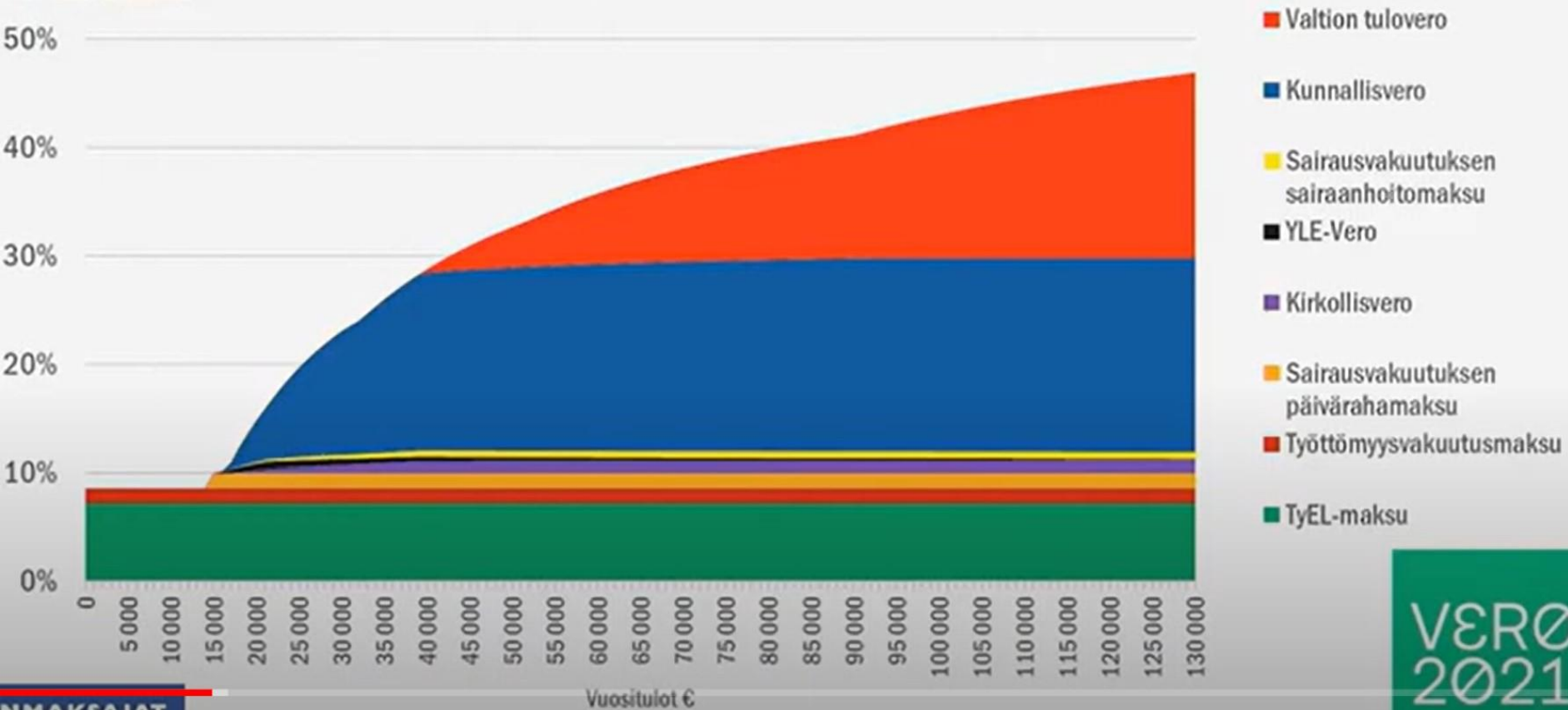
Arvonlisäveroaste Euroopassa

Suomi olisi jatkossa EU:n toiseksi kovin arvonlisäverottaja

Palkansaajan verot ja veronluonteiset maksut 2021

% tuloista

VERO
2021

NMAKSAJAT

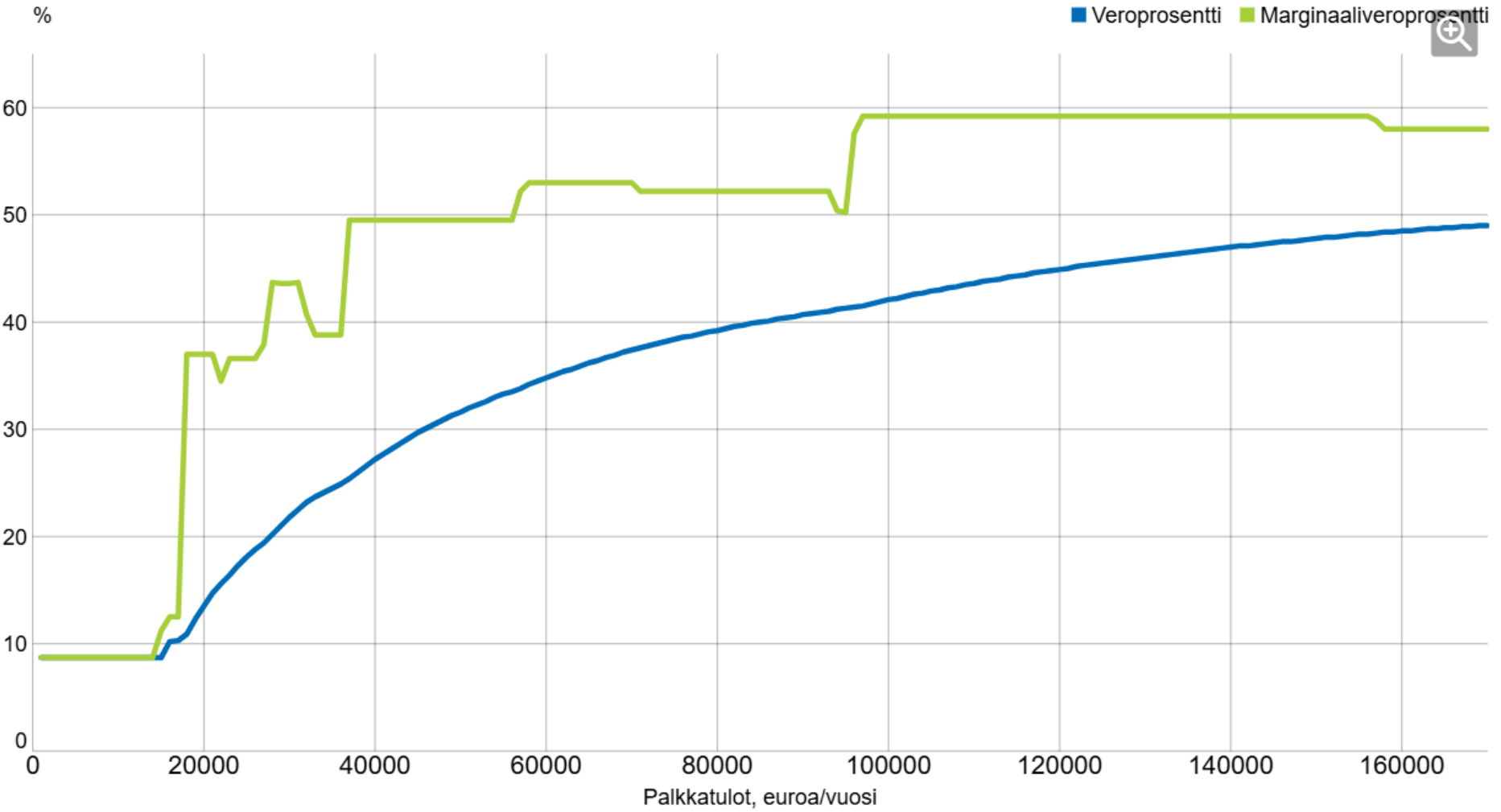
6:36 / 40:28

Millaisen kuvan video antaa verotuksen roolista?

→ **Puolusta ja kritisoi.**

→ **Pitäisikö suurituloisia verottaa ankarammin vai ei? Perustelee.**

Palkansaajan tuloveroprosentti ja marginaaliveroprosentti tulotasoinn vuonna 2023

Veronmaksajat

VEROTUS

1. Verotuksen tavoitteet

Tuloja	kunnille ja valtiolle
Kulutuksen	ohjaileminen
Talouden	säätely
Tuloerojen	tasaaminen

2. Veroja maksetaan

1) Tuloista ja varallisuudesta (= välittömät verot)

- Kunnallisvero
- Tulovero
- Yhteisövero
- Pääomaver
- Kiinteistövero

2) Hyödykkeiden hinnoissa (= Välilliset verot)

- AArvonlisävero (=alv)
- VValmistevero

3. Mitä tarkoittavat?

- a) Progressiivinen vero (esim.)
- b) **Tasaver**o (esim.)
- c) **Marginaaliver**o

4. Vertaile progressiivista veroa ja tasaver

Mitä hyvää ja huonoa kummastakin löytyy?

→ Tee "nelikenttä" -taulukko, esim

	progressiivinen verotus	tasaver
argumentteja puolesta		
argumentteja vastaan		

OUTO JUTTU. MITÄ ENEMMÄN TIENAA,
SITÄ VÄHEMMÄN MAKSAA VEROA.

NIIN, KAI SE ON SITÄ
PROGRESSIIVISTA VEROTUSTA,

09.11.2009
KARLSSON

a) **Veroprosentti kasvaa ansioiden myötä (esim. tulovero)**

b) **Veroprosentti kaikilla sama (esim. kunnallisvero)**

c) **Lisätulojen korkeampi verotus**

← **Mitä tarkoittavat?**

- Progressiivinen vero (esim.)
- **Tasavero (esim.)**
- Marginaalivero

Vertaile progressiivista veroa ja tasaveroa. Mitä hyvää ja huonoa kummastakin löytyy?

→ **Vertaile progressiivista veroa ja tasaveroa.**

→ **Tee ”nelikenttä” - taulukko**

Tasavero vai progressiivinen?

- **Tasavero vero on aina prosentuaalisesti yhtä suuri riippumatta tuloista.**
  - Suomessa kunnallisvero
  - Viro 20%, Venäjä 13%
- **Progressiivisessä verossa veroprosentti kasvaa tulojen kasvaessa.**
  - esim. valtion tulovero ja perintövero

Laadi taulukko, johon kokoat progressiivisen verotuksen ja tasaverotuksen hyviä ja huonoja puolia.

	progressiivinen verotus	tasavero
argumentteja puolesta, hyvät puolet		
argumentteja vastaan, huonot puolet		

Veroprosentit eri tulotasoilla Suomessa ja Virossa (2020)

Verotettavat vuositulot €	Veroprosentti Suomessa *	Veroprosentti Virossa**
26 000	20,7 %	21,6 % (sis. työttömyysvakuutusmaksu)
36 000	26,8 %	21,6 % (sis. työttömyysvakuutusmaksu)
72 000	38,5 %	21,6 % (sis. työttömyysvakuutusmaksu)

*suomalaisessa tuloveroprosenteissa on huomioitu:

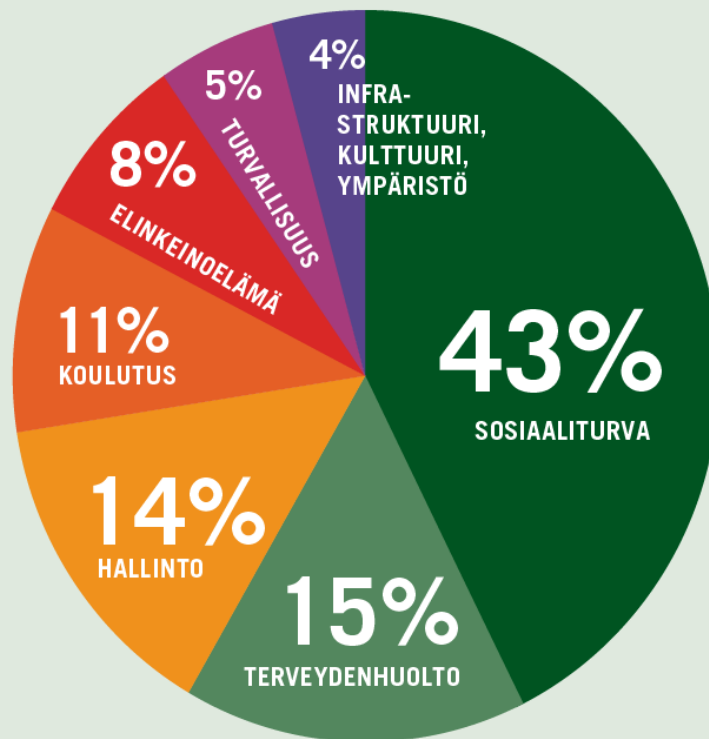
- valtion tulovero
- kunnallisvero (keskimääräisellä kunnallisveroprosentilla 19,97)
- kirkollisvero (keskimääräisellä kirkollisveroprosentilla 1,39)
- yleisradiovero
- sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksu 0,68 ja päivärahamaksu 1,18 prosenttia
- palkansaajan TyEL-maksu 7,15 prosenttia (17–52 v. tai 63–67 v.*)
- työttömyysvakuutusmaksu 1,25 prosenttia

**Virossa työnantaja maksaa työntekijän bruttopalkasta 33 prosentin sosiaaliveron. Lisäksi useimmat työntekijät maksavat 2 prosenttia eläkemaksua bruttopalkastaan.

Laadi taulukko, johon kokoat progressiivisen verotuksen ja tasaverotuksen hyviä ja huonoja puolia.

	progressiivinen verotus	tasavero
argumentteja puolesta, hyvää	Oikeudenmukainen: paljon ansaitsevat maksavat enemmän. Luo yhteiskuntarauhaa. Sopii Pohjoismaihin, jossa julkisella sektorilla on paljon vastuuta kansalais-ten hyvinvoinnista.	Kannustava: ahkeruudesta saa taloudellista hyötyä. Yksinkertainen. Tasaveromaissa veroaste keskimäärin matala.
argumentteja vastaan, huonoa	Ei kannusta taloudelliseen yritteliäisyyteen. Voi karkottaa huippuosaajia matalamman verotuksen maihin.	Sosiaalisesti epäoikeudenmukainen. Kasvattaa tuloeroja. Nostaa matalapalkkaisten verotusta.

MIHIN VEROT KÄYTETTIIN? VUONNA 2014

Minne verorahat?

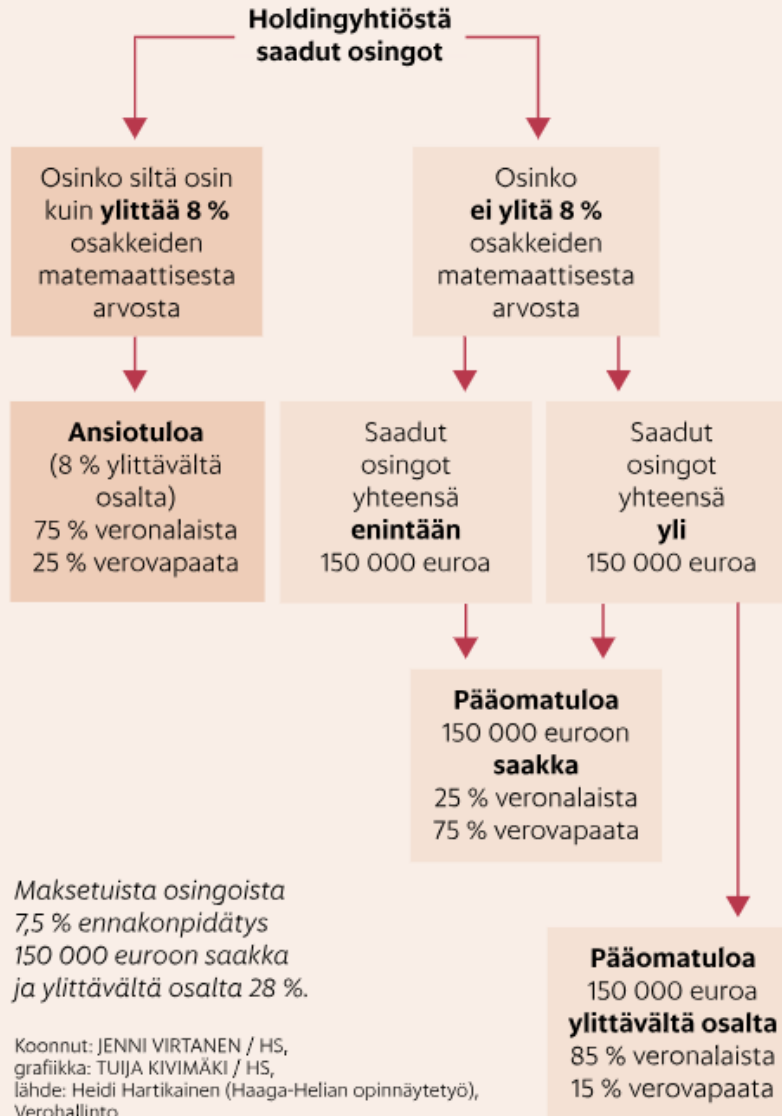
- [Miten Suomi käyttää maksamasi verot?](#)

→ **Pedanet-tehtäviä**

Näin holdingyrityksen osinkoja verotetaan

TÄLLAINEN holdingyhtiöjärjestely ei ole laitton eikä Finnwatch selvityksessään syyttänyt sosiaalisen median vaikuttajia laittomuuksista.

Näin yrittäjän holdingjärjestely toimii

Osingot osittain verohuojennettuja

← **osingot**

Liiketoimintayhtiö Oy

Yrittäjä perustaa kaksi yhtiötä

Holding Oy

yrittäjä omistaa 100 %

Osakesiirron jälkeen Holdingyhtiö omistaa liiketoimintayhtiön

osakkeet

osingot (verohuojennettuja)

Oikeudenmukaisen verotuksen piirteitä

- **Tekeekö mieli
kiertää veroja?**
- [Noin viikon uutiset](#)

Veronkierron haitat:

Valtiontaloudelle:

- Verotulojen menetys
- Kilpailun vääristyminen

→ Yhteydet järjestäytyneeseen rikollisuuteen

Harmaa talous!

Työntekijälle:

- Ei sosiaaliturvaa (lomat, sairausvakuutus, eläke, työttömyysturva)
- Kokonaisveroaste voi nousta (kaikille)
- Palvelut heikkenevät (kilpailevat yritykset puuttuvat)
- Työnantajan armoilla työehdoissa
- Kiinnijäämisen pelko (sanktioita esim. verot)